

Spiessova naučná stezka s pozvánkou do Patersdorfu

zastavení č. 1 Bezděkov

Obec Bezděkov

Putování s Christianem Heinrichem Spiessem

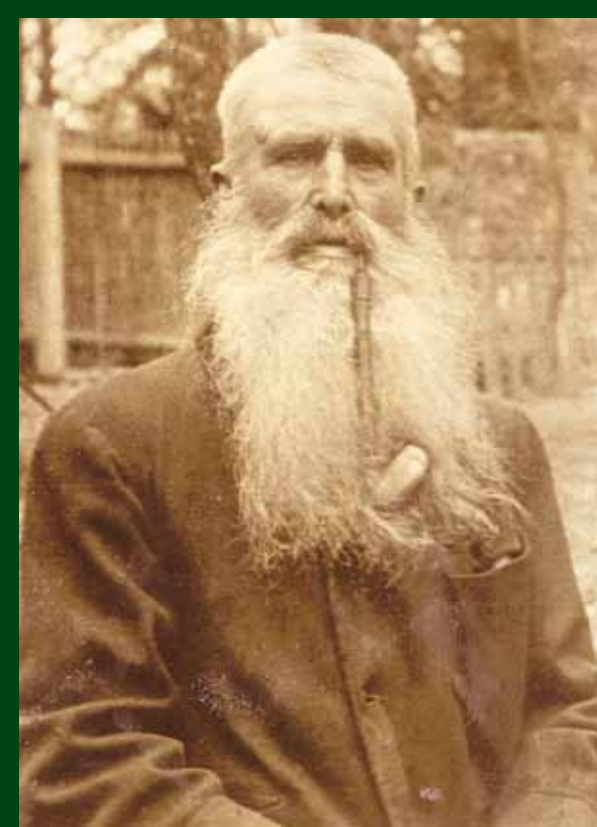
Okolí Bezděkova skrývá mnohé zajímavosti, památky i přírodní krásy. Zdejší krajinu si proto už v 18. století zamiloval i hospodářský inspektor bezděkovského panství Christian Heinrich Spiess, který se zapsal do historie spíše jako autor tajemných povídek a románů. Dnes bychom mohli říci, že patřil mezi zakladatele hororu. Inspiraci pro svá díla hledal ve zdejších lesích, ve zříceninách hradů a tvrzí i u mohutných skal bizarních tvarů. Sem rád sám chodil na dlouhé procházky. Naše naučná stezka Vás na některá z těchto míst zavede, představí Vám různé zajímavosti a postupně i samotného Ch. H. Spiesse. V závěru stezky můžete navštívit i jeho hrob.

Trasa naučné stezky vede po značených turistických stezkách z Bezděkova do Vitané, Struhadla, Tetětice a na Tupadelské skály - odkud se vrací zpět do Bezděkova.

Naučná stezka vznikla ve spolupráci s bavorskou obcí Patersdorf a její realizace byla spolufinancována z Dispozičního fondu, Programu příhraniční spolupráce, Cíl 3 ČR - Svobodný stát Bavorsko 2007 - 2013.

Zámek v první polovině 20. století. / Das Schloss in der 1. Hälfte des 20. Jh.

Vlastenec Leopold Kodym.
Patriot Leopold Kodym.

F. J. Čech, otec básníka Svatopluka Čecha.
F. J. Čech, Vater des Dichters Svatopluk Čech.

Toulky minulostí Bezděkova

První zmínka o Bezděkovu pochází z roku 1331, i když ves byla založena s největší pravděpodobností už ve 13. století. Nálezy různých předmětů z doby před Kristem však dokládají mnohem starší osídlení této lokality. U obce byly v minulosti nalezeny mohylové hroby. Nejstarší část Bezděkova se skládala jen ze tří selských usedlostí a tří chalup, které stávaly v místě pozdějšího zámeckého statku. Později vznikla i další stavení směrem k vrchu Římku s kostelíkem sv. Anny. Původní vsi se po rozšíření výstavby říkalo Dolejší a nové části Horní Bezděkov. Náves původně neexistovala.

Prvním známým držitelem Bezděkova byl počátkem 14. století Elbin z Bezděkova, který držel i okolní vsi Tupadly, Struhadlo a Tetětice. Když zemřel bez dědiců, jeho majetek připadl jako odumřtí králi Janu Lucemburskému, který jej už ve zmíněném roce 1331 daroval Petrovi z Rožmberka. Už tehdy ve vsi stávala vodní tvrz. Na konci husitských válek se Bezděkov dostal do rukou Racka Chlívce z Malšína, který přepadal na cestách kupce. V roce 1449 byla proto bezděkovská tvrz dobyta a vypleněna. O 19 let později byla poškozena bavorským vojskem, které vtrhlo do Čech.

Od 16. století Bezděkov drželo postupně několik šlechtických rodů - Švihovští z Rýzmborka, Pekové z Římku, Martinicové, Šternberkové a Morzinové. Stará gotická tvrz byla v průběhu 16. století přestavěna na renesanční zámek, který byl později barokně upraven. František hrabě z Morzina nechal v roce 1693 vystavět na vrchu Římek kostelík sv. Anny.

V roce 1758 je uváděn jako majitel Bezděkova krajský hejtmán hrabě Šebestián František Josef Künigl a po něm jeho syn, Kašpar Heřman. Právě v této době působil v Bezděkově Ch. H. Spiess. O jeho zvláštním propojení s hraběcí rodinou si povíme na dalších naučných tabulích.

V první polovině 19. století se v držbě bezděkovského panství vystřídal několik majitelů a v roce 1844 ho zakoupil František Korb z Weidenheimu. Ten zcela přestavěl zámek v novogotickém slohu a dal mu dnešní podobu. V té době byl zdejší hospodářským správcem František Jaroslav Čech, otec pozdějšího slavného českého básníka a spisovatele Svatopluka Čecha. František Čech v roce 1848 na Bezděkovsku svolával tábory lidu a vystupoval proti vládě, za což strávil tři týdny ve vězení. Po návratu byl ze služby v Bezděkově propuštěn a uchýlil se se svojí rodinou ke svým rodičům do Peruce. S rokem 1848 byli v Bezděkově spojeni také bratři Leopold a Josef Kodymovi, kteří se aktivně zúčastnili pražského červnového povstání a bojů na barikádách. Stýkali se s českými vlastenci a později na bouřlivé události rádi vzpomínali. Josef Kodym spolupracoval s Karlem Havlíčkem Borovským i Boženou Němcovou. Za své názory byl stíhán a nakonec musel emigrovat.

V obci býval pivovar - původně v panském statku. Teprve počátkem 20. století vznikl nový pivovar na okraji obce při cestě ke Korytům. Jedná se o rozsáhlou stavbu, které se zachovalo do současnosti. U obce bývaly tři mlýny a několik rybníků.

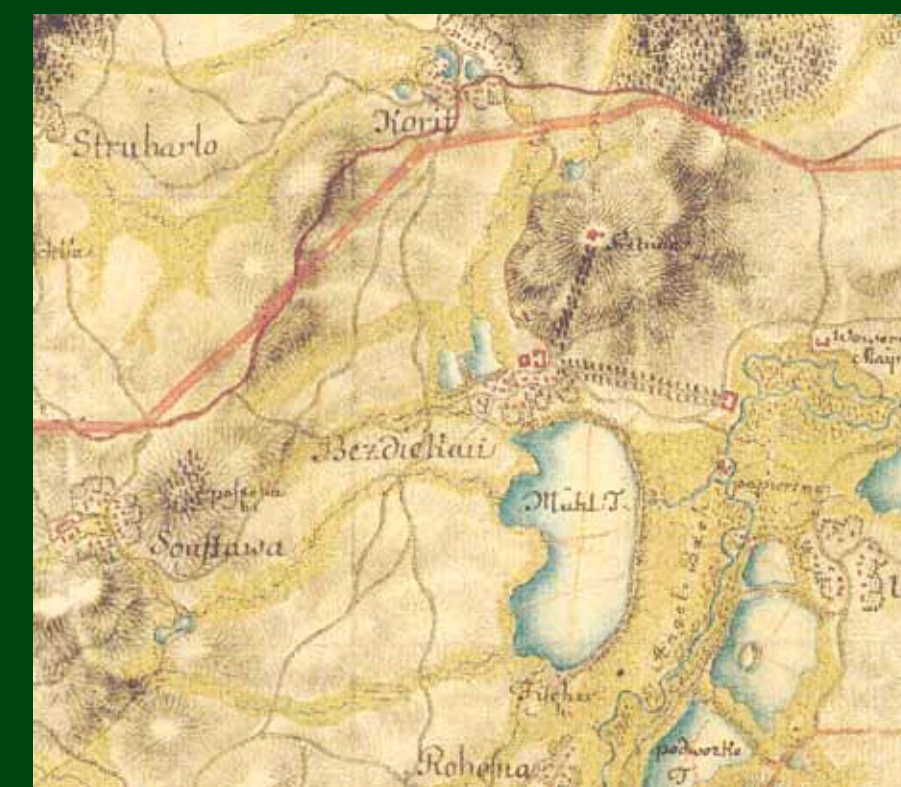
V roce 1899 začali Bezděkovští stavět rozlehlý kostel sv. Václava, který od té doby dominuje obci. Na den sv. Václava roku 1901 byl kostel vysvěcen biskupem Martinem Řihou z Českých Budějovic. Kostel byl postaven tak, aby pojal až 700 věřících.

Po druhé světové válce byl bezděkovský velkostatek příslušníkům rodu Korbů z Weidenheimu znárodněn. Byl pak řízen národní správou a později částečně rozparcelován.

Kostel sv. Václava byl postaven v roce 1901.
Die St. Wenzel Kirche, gebaut im Jahr 1901.

Dům, ve kterém bydlel s rodinou F. J. Čech.
Das Haus, in dem F. J. Čech mit seiner Familie wohnte.

Bezděkov na mapě prvního vojenského mapování z let 1764 - 1768. Na mapě je dobře vidět tehdejší rozloha Bezděkova, rybníky u vsi i alej spojující zámecký areál se dvorem ve Volenově.
© 1st (2nd) Military Survey, Section No. xy, Austrian State Archive / Military Archive, Vienna © Laborator geoinformatiky Univerzita J. E. Purkyně - <http://www.geolab.cz> © Ministerstvo životního prostředí ČR - <http://www.env.cz>
Bezděkov auf der Landkarte der ersten Militär-Kartierung von 1764 - 1768.

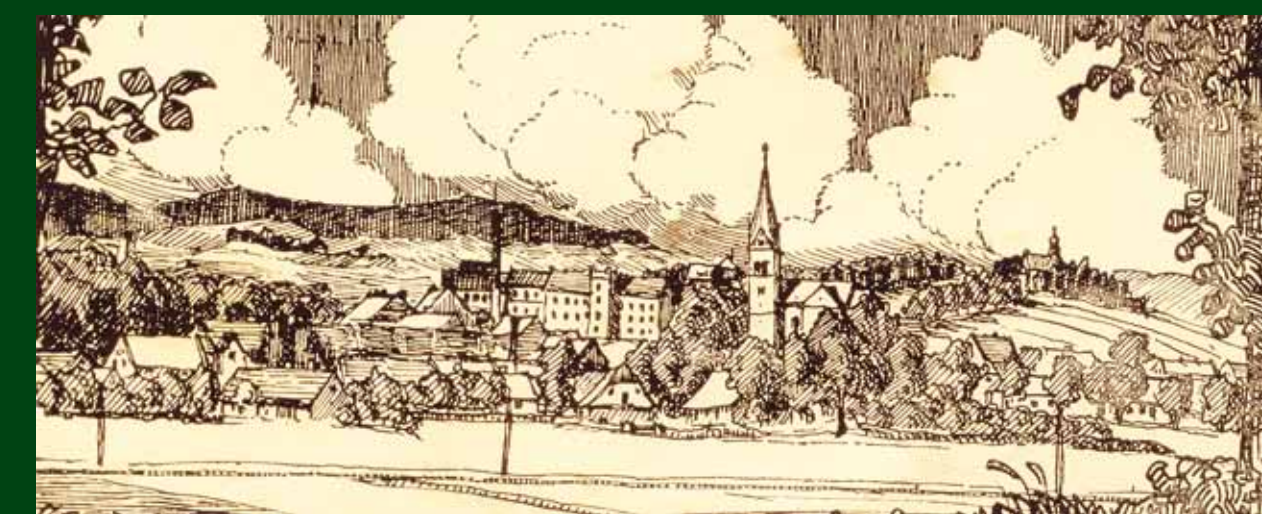
Erb Peků z Římku.
Wappen des Geschlechts Pek aus Rímek.

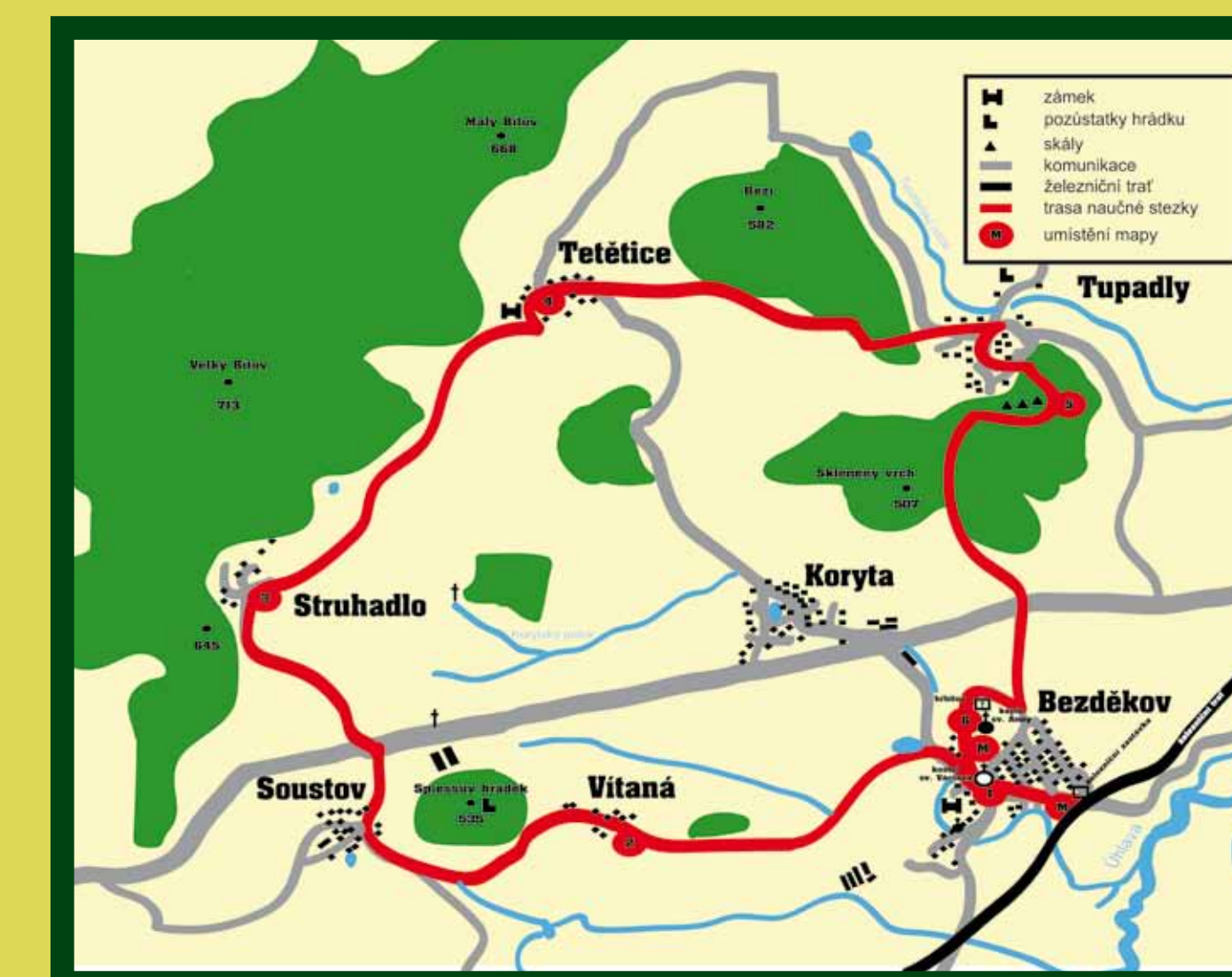
Erb hraběcí rodiny z Morzina.
Wappen der graflichen Familie aus Morzin.

Bezděkov se zámkem v roce 1811. Kresba: Karel Polák.
Bezděkov mit dem Schloss im Jahr 1811. Zeichnung: Karel Polák.

Bezděkov v první polovině 20. století. Kresba: Karel Polák.
Bezděkov in der 1. Hälfte des 20. Jh. Zeichnung: Karel Polák.

Wanderung mit Ch. H. Spiess

In Bezděkov und Umgebung befinden sich zahlreiche Sehenswürdigkeiten und Naturschönheiten. Deswegen hat sich in diese Landschaft bereits im 18. Jahrhundert Christian Heinrich Spiess verliebt. Er war Wirtschaftsinspektor des Herrnsitzes Bezděkov und wurde als Verfasser geheimnisvoller Geschichten und Romane berühmt. Heute könnte man sagen, dass er zu den Gründern von Horrorgeschichten gehörte. Die Inspiration für seine Schöpfung suchte er in einheimischen Wäldern, in Burg- und Festungsrüinen sowie bei dominanten Felsen mit bizarrer Formen. In dieser Gegend machte er gerne ganz kleine lange Spaziergänge. Unser Lehrpfad zeigt Ihnen einige von diesen Orten, stellt verschiedene Sehenswürdigkeiten vor, und zuletzt auch den Schriftsteller Ch. H. Spiess selbst.

Der Lehrpfad führt an den markierten Wanderwegen aus Bezděkov nach Vitaná, Struhadlo, Tetětice und über die Felsen Tupadelské skály wieder zurück nach Bezděkov. Der Lehrpfad ist in Zusammenarbeit mit der bayerischen Ortschaft Patersdorf entstanden und seine Realisierung wurde vom Dispositionsfond, Programm zur grenzübergreifenden Zusammenarbeit, Ziel 3 Tschechische Republik - Freistaat Bayern 2007 - 2013 mitfinanziert.

Wanderung durch die Geschichte von Bezděkov

Die erste Erwähnung über Bezděkov stammt aus dem Jahre 1331. In der Gemeinde entstand im 14. Jh. eine gotische Wasserfestung, die im 16. Jh. während der Herrschaft von Viktorin Pek aus Římek zu einem Renaissanceschloss und später im Barockstil umgebaut wurde. Im Jahr 1758 wird als Eigentümer von Bezděkov der Bezirkshauptmann Šebestián František Josef Künigl aufgeführt und nach ihm sein Sohn, Kašpar Heřman Künigl. In der zweiten Hälfte des 18. Jh. wirkte in Bezděkov Ch. H. Spiess. In der ersten Hälfte des 19. Jh. wechselte der Herrnsitz Bezděkov an mehrere Eigentümer und wurde 1844 an František Korb aus Weidenheim verkauft. Er baute das Schloss in Bezděkov im neugotischen Stil völlig um und gab ihm somit sein heutiges Aussehen.

Tento projekt byl spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. / Kofinanziert durch die Europäische Union aus dem Europäischen Fonds für regionale Entwicklung. „Investice do vaší budoucnosti.“ / „Investitionen in Ihre Zukunft.“

